

Moskva obsodila protisovjetsko propagando kanadske vlade

ija ne potrebuje potkov o produkciji atomske bombe

EMIER KING SE POSVETUJE

London, 21. febr.—Rusija je bila, da so kanadski državljani dali nezahtevne tajne pogled na produkcijo atomske bombe, zeno pa je ostro obsodila stališče in protisovjetsko propagando kanadske vlade. Stališča, da stališče ni v sozvoju s prijateljskimi odnosi med državama.

Radio Moskva je naznanil, da je bil vojaški ataše sovjetskega ambasadata v Ottawi odpoklican zaradi akcije članov njegovega zbora, zeno pa je izrazil zaupanje, da je kanadska vlada izjavila 15. februarja s svojimi, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

King, ki je zadnji petek prišel v Ottawo, da so bile tajnosti produkcije atomske bombe razkrile, kar je bil prejšnji preiskave.

Demonstracije za neodvisnost Egipta

Dijaki zahtevajo odpoklic britskih čet

Kairo, Egipt, 21. febr.—Demonstracije za neodvisnost Egipta se nadaljujejo, čeprav je novi premier Ismail Sidky naznanil, da bo vztrajal pri zahtevi, da mora Egipt dobiti popolno neodvisnost. Sidky je govoril v parlamentu. Poslanec je zagotovil, da bo delal za združitev Sudana z Egiptom, ki je zdaj pod skupno britsko-egipčansko kontrolo.

Parlament je izrekel zaupnico premierju s 105 proti trem glasovom. Glasovanja se je vzdržalo 78 poslancev, članov stranke, katere vodja je bivši premier Fahmy Nokrashy.

Mnenje prevladuje, da sedanjí kabinet ne bo dolgo na krmilu. Opozicija trdi, da ni zavzel odločnega stališča proti Veliki Britaniji.

Dijaki so ponovno organizirali protibritske demonstracije. Policija je dobila ukaz, da se ne sme vmešavati. Dijaki so zahtevali takojšen odpoklic britskih čet iz Egipta.

Protest proti aretaciji piktov

Policija skuša zlomiti stavko

Chicago, 21. febr.—Joseph Mattson, pokrajinski direktor unije avtornih delavcev CIO, je naložil telegram županu Kellyju, članom mestnega sveta in policijskemu komisarju Prendergatu s protestom proti aretaciji piktov.

Mattson pravi v telegramu, da skuša policija zlomiti stavko proti W. A. Jones Foundry & Machine Co. Policija je aretirala nadaljnjih 55 piktov, članov avtne unije. Mattson je obdolžil policijo, da se je postavila na stran kompanije, ki skuša razbiti stavko.

Avtna unija je oklical stavko, ker je kompanija ignorirala odlok federalnega delavskega odbora, da se mora pogajati in skleniti pogodbo z unijo. Pri vseh letih, ki so se vršile pod nadzorstvom odbora, je unija dobila večino glasov.

Mattson je dejal, da imajo tudi druge unije CIO poteškoče s policijo zaradi njene protidelavske taktike. V telegramu zahteva akcijo proti stavkolomskim aktivnostim policije.

Brezposelnost narašča v Angliji

London, 21. febr.—Ministrstvo za delo je naznanilo, da se je število brezposelnih povečalo v januarju. Znašalo je 480.000. V decembru je bilo v Angliji 345.000 brezposelnih delavcev. Okrog 750.000 vojnih veteranov ni v kategoriji brezposelnih, čeprav se niso dobili dela v industrijah.

Novi izgredi izbruhnili v Palestini

Jeruzalem, Palestina, 21. febr.—Novi krvavi izgredi so izbruhnili v tem mestu, Tel Avivu, Hajfi in drugih krajih. Čez 30 ljudi je bilo ubitih in ranjenih.

Trdi se, da se premier King stalno posvetuje s člani britske vlade v Londonu.

Domače vesti

Vrnite peticije!

Chicago.—Prosveta je prejela brzojav od Združenega odbora (United Committee of South Slavic Americans), v katerem ugrita vse one posameznike, društva in druge organizacije, ki imajo peticije s podpisal, naj jih nemudoma vrnejo temu odboru. To so one peticije, ki bodo predložene državnemu departmentu kot urgencia ali zahteva, da se priklonijo vsa slovenska Primorska in Istrija s Trstom in Gorico vred Jugoslaviji. Torej vrnite takoj te peticije Združenemu odboru, da jih bo predložil državnemu tajniku Byrnesu.

Smrt prvorojenke

Imperial, Pa.—Družini Raymond Lombardo je 12. febr. umrla hčerka Jennie. Bila je prvorojenka, stara 2 leti in 8 mesecev in članica mladinskega oddelka društva 106 SNPJ. Družino izreka družini globoko žalje.

Iz Minnesote

Duluth, Minn.—Tukaj je umrla Anna Rendulich, stara 57 let in rojena v Jugoslaviji. V tem mestu je živel 30 let in bila članica AZZ in HBZ. Zapuška moža, šest sinov (dva pri vojakih), štiri hčere in devet vnukov.—V bolnišnici St. Mary je dobro prestal operacijo Louis Suštar, gozdni delavec in član ABZ.—Iz bolnišnice se je vrnil na svoj dom v New Duluth Joe Skender.

Iz Clevelanda

Cleveland.—V Collinwoodu je naglo umrla radi srčne kapi Angela Celhar, stara 46 let, doma iz Sela pri Slavini, v Ameriki 26 let. Bila je članica društva 53 SNPJ in SDZ. Tukaj zapuška moža, dva sinova (enega v Nemčiji) in več sorodnikov, v starem kraju pa brata.—Naglo je umrl Ivan Pekich, samski, star 60 let in doma od Karlovca. Bil je na piketni straži in ko je prišel domov, se je pred hišo zgrudil na tla in kmalu potem umrl. Tukaj zapuška nekakega, pri katerem je stanoval, v Pittsburgu sestro, v Kansas Cityju, Kans., pa brata.—V nedeljo zvečer je Andy March padel doma po stopnicah tako nesrečno, da se je ubil. Bil je samski, star 57 let in doma od Trsta, od kod je prišel v Ameriko pred 34 leti. Bil je član društva 139 SNPJ in SDZ. V Lorainu, O., zapuška sestro Mary Skopin, v starem kraju pa brata.—Častno je bil odpuščen iz armade Louis E. Arh iz Collinwooda, v službi 30 mesecev, od teh 20 mesecev na Pacifiku, kjer je prejel več odlikovanj. Domov je prišel z Japonskega.—Pri družini Cyril Stanonik so se zglasile vile rojenice in pustile prvorojenko.

Pomoč za Jugoslavijo

Pittsburgh, Pa.—Ženska divizija Ameriškega židovskega kongresa in Svetovnega židovskega kongresa je prispevala 10.000 funtov oblike za jugoslovanski relief. To obliko je zadnje dni prejela tukajšnja postojanka Ameriškega odbora za pomoč Jugoslaviji. Iste židovske organizacije so že prej poslale v Jugoslavijo 70.000 funtov oblike, zdaj pa je v teku kampanja, da zberejo nadaljnjih 20.000 funtov v isti namen.

Truman podpisal načrt polne uposlilitve

Washington, D. C., 21. febr.—Predsednik Truman je podpisal zakonski načrt polne uposlilitve, ki je bil sprejet v obeh kongresnih zbornicah. Ta se razlikuje od prvotnega. Načrt je bil amandiran v obeh zbornicah pred sprejetjem.

Bowles zagovarja subvencije

Kongres posvarjen pred inflacijo

Washington, D. C., 21. febr.—Chester Bowles, ki je bil imenovan za direktorja urada za ekonomsko stabilizacijo, je zagovarjal subvencije farmarjem, ki so bile uveljavljene v vojnem času in katerih cilj je povečanje produkcije živil. Kongres je opozoril, da bi cene takoj poskočile za najmanj osem odstotkov, če bi bile subvencije odpravljene. Rezultat bi bil uničenje kontrole cen.

Bowles je nastopil pred člani kongresnega odbora za denarne in bančne zadeve. Dejal je, da ne bi mogel izvajati programa ekonomske stabilizacije, če bodo subvencije odpravljene. On je priznal, da so subvencije potrebno zlo v ameriški ekonomiji.

Henry Ford II., predsednik Ford Motor Co., je odgovoril Bowlesu, ki je prej razkril, da je Ford pritiskal za zvišanje cen za 55 odstotkov. Izjavil je, da je Bowles ustvaril napačen vtis v javnosti. Ford je dalje rekel, da sta morali dve kompaniji, ki sta zalagali njegove tovarne s pritisklinami, ustaviti obrat, ker Bowles, ko je bil načelnik urada administracije cen, ni dovolil zvišanja cen.

Indijci ne zaupajo britski vladi

Misija bo odpotovala v Indijo

London, 21. febr.—Dasi naznanilo britske vlade, da bo poslala misijo treh članov v Indijo, kjer bo imela razgovore z voditelji nacionalistov in kongresne stranke, se doznava, da slednji ne zaupajo Veliki Britaniji. Naznanilo so vzeli na znanje kot pretežno, katere cilj je zavlačevanje akcije glede razglasa neodvisnosti Indije.

Misija bo ponovila ponudbo glede ustanovitve ustavne vlade v Indiji, ki je bila odbita po voditeljih indijske kongresne stranke l. 1942, ker ni vsebovala zagotovila, da bo Indija dobila neodvisnost.

Levičarji v britski delavski stranki, ki so v resnici za neodvisnost Indije, upajo, da bo misija dosegla uspeh. Za načelnika misije je bil imenovan Stafford Cripps. On je bil načelnik tudi misije, ki je bila poslana v Indijo l. 1942. Ostala člana misije sta lord Pethick-Lawrence, tajnik za Indijo, in A. V. Alexander, načelnik admiraltete.

Imenovanje misije je predlagal lord Wavell, podkralj Indije. Voditelj indijske kongresne stranke so že dal razumeti, da se ne bodo pogajali s člani misije, če ne bodo dobili zagotovila, da bo Indija dobila svobodo in neodvisnost.

Kako daleč namerava iti britska delavska vlada, je odprto vprašanje. Očitno je že sedaj, da se ne bo odpovedala Indiji, največji in najbogatejši koloniji v okviru britskega imperija.

Nemški vojni ujetniki prišli v Anglijo

London, 21. febr.—Nadaljnja grupa 2753 nemških vojskih ujetnikov je dospela iz Kanade v Liverpool na parniku Mauretania. Ujetniki bodo uposljeni pri gradnji in popraviljanju poslopij v mestih, ki so bila tarča nemških bombnih napadov v vojnem času. V zadnjih tednih je dospelo v angleške luke čez 34.000 nemških ujetnikov iz Kanade. Skoro vsi so bili ujeti v severni Afriki. Britske avtoritete trdijo, da so nemški ujetniki poveljni in da jim ne delajo preglavic.

AKCIJA ZA PODRŽAVLJENJE INDUSTRIJE V BOLGARIJI

Domovinska fronta bo predložila program skupščini

STABILIZACIJA GOSPODARSTVA

Sofija, Bolgarija, 21. febr.—Vlada domovinske fronte, ki je pod kontrolo komunistov, se je odločila za podržavljenje industrije. Prej je naznanila izvajanje programa glede kolektivizacije kmetij.

Bolgarske industrije, ki prispevajo 30 odstotkov narodnih dohodkov, so bile težko prizadete v vojni, kar je razumljivo. Bolgarija mora vzdrževati tudi ruske okupacijske sile. Pomanjkanje surovega materiala ovira razmah industrije.

M. Gerasimasov, ministar za produkcijo, se je nedavno v svojem govoru pritoževal zaradi pomanjkanja discipline med delavci. Citiral je slučaj v Varanu. Dejal je, da tamkajšnje tovarne ne obratujejo s polno paro, ker delavci izostajajo od dela. Kovinarska industrija obratuje samo s 30 odstotki kapacitete.

Vlada je naznanila, da bo predložila program podržavljenja industrije narodni skupščini v odobritev. Bolgarske industrije so se razvile kot posledica nacijske penetracije na Balkan. Skoro vsi stroji so bili izdelani v Nemčiji. Zdej, ko je Nemčija na tleh, je uvoz nemških strojev ustavljen.

Od kapitulacije pred zavezniški je Bolgarija odvisna od Rusije. To velja za industrije in trgovino.

Domovinska fronta, ki ima oporo pri Rusiji, noče izpolniti nekaterih pogojev premirja. Uprla se je plačevanju reparacij Grčiji v obliki živil in drugih potrebščin. Svoje obveznosti izpolnjuje napram Jugoslaviji.

Vlada je storila korake za stabilizacijo svojega gospodarstva in denarstva. Trdi se, da je njen finančni položaj boljši od onega v Rumuniji in na Ogrskem. Njena kampanja, katere cilj je odprava črnih tržišč, je uspešna.

Nemški znanstveniki v ruski coni

Profesor kritizira ameriške vojaške avtoritete

Berlin, 21. febr.—Več nemških znanstvenikov, med katerimi je mnogo specialistov v orožju, je zapustilo ameriško okupacijsko cono in odšlo v rusko, se doznava. To dejstvo je razkril Roger Adams, bivši profesor kemije na državni univerzi v Illinoisu, v razgovoru s časnikarji.

Adams je kritiziral ameriške vojaške avtoritete. Izjavil je, da niso izkoristile prilike in uposlile nemških znanstvenikov pri raziskovalnih delih, od katerih bi imele korist. Adams je svetovalec ameriških vojaških avtoritet. To službo je prevzel pred več meseci, zdaj pa se je odločil za povratek v Ameriko.

Nemci sodijo, da nemški znanstveniki žive udobno v ruski okupacijski coni. Gibati se ne morejo svobodno in so v bistvu izolirani. Med njimi jih je mnogo, ki so delali eksperimente z atomsko energijo pod nacijsko vlado v Nemčiji.

Adams je dejal, da je stališče ameriških vojaških avtoritet odgovorno za odhod nemških znanstvenikov v rusko cono. "Rusi, Angleži in Francozi so pamet-

Kavs med pomočniki zunanjih ministrov

Sporazumeti se ne morejo glede pogodbe za Italijo

London, 21. febr.—Pomočniki zunanjih ministrov štirih vele-sil—Velike Britanije, Rusije, Amerike in Francije—se še vedno kavsajo med seboj. Ne morejo se sporazumeti glede mirovne pogodbe za Italijo.

Včeraj so se prepirali o vprašanju, kakšna navodila naj bi dobili člani posebnega odbora, ki naj bi obiskali Istrski polotok in zahtevali novo mejo med Jugoslavijo in Italijo.

Feodor Gusiev, pomočnik ruskega zunanjega komisarja Molotova, vztraja pri zahtevi, da člani odbora ne smejo obiskati ozemlja med Reko in Polo, ki tvori južnovzhodni del Istrskega polotoka. On je citiral ljudsko štetje, katero je odredila italijanska vlada in katero je dokazalo, da Italijani tvorijo manjšino na tem ozemlju. Dejal je, da so celo Italijani za to, da pride to ozemlje pod Jugoslavijo.

James C. Dunn, pomočnik ameriškega državnega tajnika Byrnesa, je pobijal trditve Gusieva. Dejal je, da severni del Istrskega polotoka, kjer je bila stara meja med Italijo in Avstrijo, je italijanskega značaja kar lahko sleherni opazi, če pride do tega. Izjavil je, da bi bilo nes pametno, če bi večaki štirih vele-sil razpravljali o etnični situaciji.

Dunn je vztrajal pri zahtevi, da morajo člani odbora obiskati vse kraje Istrskega polotoka. Pomočnika zunanjih ministrov Velike Britanije in Francije sta podprla Dunnovo stališče o tem vprašanju.

Kongresni odsek zaključil preiskavo

Poročilo mora biti postavljeno do 1. junija

Washington, D. C., 21. febr.—Skupni kongresni odsek je zaključil preiskavo ozadja zavrta japonskega napada na Pearl Harbor. Preiskava se je pričela 15. novembra preteklega leta.

Članj odseka so zaslišali veliko število prič. Med temi so bili generali, admirali in član bivšega Rooseveltovega kabineta, kakor tudi Trumanovega. Izjave obsegajo čez tri milijone besed.

Kot zadnja priča je nastopil pred odsekom polkovnik George W. Bicknell, bivši član štaba generala W. C. Shorta. Slednji je bil poveljnik ameriške sile v Pearl Harborju, ko so Japonci izvršili napad. Short je bil odstavljen kot poveljnik po napadu.

Odsek bo moral predložiti poročilo o rezultatu preiskave kongresu do 1. junija. Načelnik odseka je senator Barkley, demokrat iz Kentuckija.

Stavka mlekarških delavcev v Detroitu

Detroit, Mich., 21. febr.—Člani unije United Dairy Workers so zastavkali proti trem vodilnim kompanijam, ker so zavrnile zahtevo glede zvišanja plače za 20 odstotkov. Stavka je ustavila dostavljanje mleka in mlekarških produktov detroitskim družinam. Bolnišnice, šole in druge ustanove niso prizadele zaradi stavke, v kateri je zavojevalih čez 1300 delavcev. Uradniki unije so izjavili, da niso avtorizirali oklica stavke.

ni," je dejal. "Oni dobivajo važne informacije od nemških znanstvenikov."

KITAJSKA SKUPŠČINA UTRDITI ZVEZO Z RUSIJO

Komunisti bodo dobili pozicije v koalicijski vladi

PROGRAM AGRARNIH REFORM

Čungking, Kitajska, 21. febr.—Kitajski politični voditelji demonstirajo nov realizem v svojem stališču napram sovjetski Rusiji. Vlada v Čungkingu je storila prve korake za izravnavo vseh spornih vprašanj med njo in Rusijo.

Kitajsko-ruska pogodba, ki priznava neodvisnost Zunanje Mongolije, in izravnavo spora v provinci Sinkiang, sta mejnika na poti, ki vodi v zblizanje med državama in utrditelj prijateljstva. Izgleda, da bodo tudi sporna vprašanja, nanašajoča se na Mandžurijo, kmalu rešena.

Reprezentacija komunistov v novi koalicijski vladi bo odpravila druge vzroke trenja med Kitajsko in Rusijo. Sovjetom naklonjeni elementi bodo imeli besedo v vladi.

Gotovo je, da se bo borba za politično kontrolo na Kitajskem nadaljevala. Kitajski komunisti soglašajo z načeli sovjetske vlade, čeprav je bila sklenitev pogodbe med Rusijo in Kitajsko vlad v Čungkingu grenka pilula zanje. Moskva se je s pogodbo obvezala, da bo podpirala to vlado.

Kaišek je dal zagotovilo, da bo njegova vlada podpirala glibanje za ustanovitev krajevnih samovlad v Mandžuriji. Dalje je naznanila program agrarnih reform.

V provinci Šantung, komunistični trdnjavi, so nastale nove komplikacije. General Čenji, poveljnik komunističnih sil, je dejal, da te sile ne bodo odložile prožja. To provinco so osvobodili komunisti in zdaj si prisvajajo oblast.

Komunistične čete stražijo železnice in ceste v provinci Šantung, ki je pod njihovo kontrolo.

Eksplodizija v nemškem premogovniku

Cez 500 rudarjev zajetih

Hertford, Nemčija, 21. febr.—V premogovniku v Unni v bližini Dortmundu se je pripetila eksplozija, ki je zajela 550 rudarjev. Rudniški uradniki izražajo bojazen, da rudarjev ne bo mogoče rešiti.

Premogovnik se nahaja v britski okupacijski coni. Reševalci so doslej prinesli na površje 22 rudarjev, med temi devet mrtvih.

Eksplodizija je porušila glavni predor premogovnika. Reševalci skušajo priti do zajetih rudarjev skozi drugi predor. V premogovniku so bili, ko se je pripetila eksplozija, člani britske kontrolne komisije.

Gandhi svari pred živlisko krizo

Allahabad, Indija, 21. febr.—Mohandas K. Gandhi, duhovni vodja kongresne stranke, je dejal, da Indiji preti katastrofa, če ne bosta vlada in javnost storila korakov za odvrnitev živliske krize. "Boriti se moramo proti britski nadvladi na vseh frontah z izjemo živliske," je dejal. "Rešitev živliskega problema mora biti naša glavna zadeva, da se odvrne lakota."

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENTGLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$6.00
na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrti let; za Chicago in okolico
Cook Co. \$7.50 za celo leto, \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$8.00.Subscription rates: for the United States (except Chicago) and
Canada \$6.00 per year, Chicago and Cook County \$7.50 per year,
foreign countries \$8.00 per year.Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenaročenih
člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti,
drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil
poštnino.Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications
and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts,
such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only
when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

Glasovi iz
naselbin38-LETNICA COLLIN-
WOODSKE KATASTROFEMadison, O.—Collinwoodska
naselbina se je pričela l. 1897-98,
ko so pričeli graditi tovarno za
popravljanje lokomotiv železni-
ce New York Central. Nekaj
prebivalcev je bilo že poprej na-
seljenih, največ pa se jih je na-
selilo l. 1904 in 1905. Tako zva-
na Lake Shore Land Co. je po-
stavila precej hiš, katere so po-
kupili po večini Slovenci, ki so
bili tedaj še mladi ljudje.Leta 1908 pa je zadel nasel-
bino katastrofa, ki se je ne da
popisati. Bilo je na dan 4. mar-
ca. Lep spomladanski dan:
solnce je lepo svetilo in sneg se
je tajal. Stopim iz hiše in za-
čujem kričanje otrok. Gledam
in zapazim dim, ki se je valil iz
šole. Opozoril sem pokojnega
Louisa Prelogarja, da gori šola.
Privzel sem konja in stekla svo-
ja šola. Nihče ni vedel kaj se je
dogajalo. Otroci so prišli do
stopnicah pri zadnjih vratih, a
vrata so se odpirala notri in ta-
ko so popadali drug na drugega
in našli smrt.Videl sem deklico, ki je stopi-
la na okno v drugem nadstropju,
razbijala po oknu, nato pa jo je
objel plamen. Videl sem mater,
ki je dirjala sem in tja in vikala,
da sta ji zgorela sinčka Johnny
in Frankie, nenadoma pa jo je
prijel en sinček na eni strani,
drugi na drugi. Veselje matere
se ne da popisati. To je bila
družina Antona Rabesla, ki se
sedaj nahaja nekje v Wisconsinu.Ker je bil tedaj Collinwood še
vas, ni imel požarne obrambe, ki
bi mogla pogasiti ogenj, zato so
prišli gasilci s 105 ulice, ali bilo
je prepozno, kajti tedaj so še vo-
zili s konji, postaja pa je bila od-
daljena pet milj.V ognju je našlo smrt 63 otrok
in dve učiteljici. Žrtve so naj-
prej odpeljali v tovarno New
York Central, nato pa v gasilni
dom, pri vratih pa sta stražila
dva policista, ki nista pustila ni-
kogar notri. Eden policistov je
bil moj prijatelj in me je pustil
noter. Bil je v srce pretresljiv
prizor. Mnogo trupel ni bilo
mogoče spoznati. Slednje so
skupno pokopali na lepem pokop-
ališču Lakeview. Postavili so
jim tudi lep spomenik.Slednje slovenske družine so
bile prizadete v tej strašni ka-
tastrofi: Družina Jakob Samsa,
tri žrtve, Jim Peret, dve, John
Oblak, en fantek, Tone Urban-
čič, deklica, John Cimerman,
deklica, Franc Martinšek, deklica,
George Morela, deklica, John
Skerl, deklica. Večino roditel-
jev teh žrtve živijo v zemlji.
Malone vsak dan so bile procesi-
je ljudi, ki so prišli iz vseh kra-
jev Amerike, gledali pogorišče
in darovali so denar posebnemu
odboru treh tvoj, kateri je potem
razdelil prispevke med prizade-
le družine. Osem slovenskih žr-
tev je bilo pokopanih skupno iz
cerkve Vnebovzvetja na pokopali-
šče sv. Pavla. Obrede je izvršil
župnik Krže in imel lep govor.
Martin Janesic.

POROČILO IZ DETROITA

Detroit, Mich.—Prireditve ob
priliki obiska misije Jugoslovans-
kega rdečega križa so prav do-
bro uspele. Velika Rumunska
dvorana je bila natrpana. Vse
je sledilo z velikim zanimanjem
govornom Nade Kraigherjeve in
dr. Neubauerja. Oba sta govorila
iz srca v srce in žela mnogo
priznanja.Moralni in gmotni uspeh je bil
prav lep. Nabralo se je \$2260 in
preko dve tisoč življenjskih po-
trebščin, predvsem živil za otro-
ke. Slovenci so bili častno za-
stopani in so se tudi dobro iz-
kazali s prispevki.Na sestanku jugoslovanskega
ženstva v počast Nade Kraigher
v Slov. nar. domu je značilni pri-
spevek \$588 in precej različne
hrane za otroke in oblačil. Da-
rovali so: Družina John Krainz
\$53; po \$30: Lodge Young Ameri-meznice formule imeli predvsem dobiček "free enterprizerji," kot
so ga imeli tudi ob formule malega jekla. Pod kapitalizmom sploh
ne more biti drugače.cans 564 SNPJ, Andrew Grum
Jr., ženski odsek SND \$25, Peter
in Jennie Puhek \$21. Po \$20:
Pevski zbor Svoboda, Peter Be-
nedict st., društvo Novo življe-
nje 4339 IWO \$15. Po \$10: ga.
Rubenich, Jennie Janezich, Jo-
seph Kramarich, Ana Smrdur,
Nicky Rojo, A. Plazar.Po \$5: Ana Serdoner, Nikolaj
Rogina, ga. Knezevich, A. J. An-
zick, John Zornik, A. Trstenjak,
Mary Menton, Lia Menton,
Frank Match, John Jane, Helen
Menton, Martin in Julia Men-
ton, Franjo Kolmanic, Frank Zi-
dar, Mae Knez, Agnes Glavac in
Mary Simenc, Julius Barich,
Apolonia Kralj, Joe in Ana
Koss, Kat. Payor, Jos. in Ursula
Grum, Philip Starvar, Antonia
Ločnikar, Antoneta Rop. Po
\$3 trije, po \$2 dvajset, po \$1 se-
demindvajset, neimenovani \$73.Za brezplačni priznizek so po-
skrbale sestre: Potochnik, Kralj,
Naprudnik, Jurca, Kat. Krainz,
Helen Shaw, Ursula in M.
Grum, Koshir, Bostonik, Knez,
Kumer Petrich, Platt, Vih-
telich, Bendek, Mrak, Spendal,
Rant, Nikolich, Payor, Petko-
vich.Sestra Mary Rant je vodila
program v splošno zadovoljstvo.
Vsem, ki so darovali in pomaga-
li, da se je vse tako lepo završi-
lo, iskrena hvala! Pomagajmo
narodu v stari domovini, dokler
bo potreben naše podpore.

Lia Menton.

PISMO IZ TEVČ
PRI AJDOVŠČINICleveland, O.—Kakor mnogi
rojaki, tako sem tudi jaz preje-
la pismo iz stare domovine, in si-
cer od mojega brata Bernarda
Bačerja, vas Tevče, p. Ajdovšči-
na, Vipava, Primorsko. Brat
piše:"Otroci in jaz smo živi, mati
pa je umrla. Bila je bolna ne-
kaj let in veliko trpela. Moja
žena je tudi veliko pretrpela,
kajti bila je doma sama z otroci.
Jaz sem bil leto dni pri vojaki-
h v Italiji, ko pa sem prišel do-
mov, so me Nemci aretirali in
poslali v Nemčijo, kjer sem bil
dve leti in se mi je kakor dru-
gim zelo slabo godilo. Pred ne-
kakimi meseci sem prišel domov, ali
matere nisem več našel žive. Bil
sem zelo žalosten nad njeno iz-
gubo, zaeno pa vesel, da sem zo-
pet doma na svobodi.Moj sin je star 19 let in je bil
v partizanski vojni ranjen v ro-
ko, katere je pohabljen, toda
sedaj se šola v Ljubljani na dr-
žavne stroške. Tukaj je umrlo
veliko mladine.Nemci so mi pobrali obleko in
nimam kaj obleči ob nedeljah.
Letina je bila slaba, kajti imeli
smo sušo in točo. Težko je žive-
ti, ali otroci so zdravi. Njih sta-
rost je 19 let, 13, 10 in 5."Tevče so gotovo pod zavezni-
ško okupacijo, kajti poštne
znamke ni na pismu, ampak sa-
mo cenzorjev pečat.

Amalia Kobal.

GLAS S SEVERNE
STRANI CHICAGAChicago, Ill.—V petek zvečer,
8. februarja, smo imeli Čikažani
zopet priliko videti nekaj, kar
nam bo ostalo v spominu. Videli
smo tipično kmečko hišo, kjer se
je rodil naš pesnik Prešeren.Prepričana sem, da je vsakdo
izmed nas, ki je bil rojen na
kmetih, pohitel v mislih nazaj
v otroška leta, v hišico očetovo,
kjer mu je tekla zibelka, kakor
tudi njegovim bratcem in sestricam.In Ljubljana, naša bela Ljub-
ljana! Ko sem zagledala tisti
snežnobeli grad, sem si mislila,
da bi se ga človek nikoli dovolj
nagledal. Toliko krasot je ni-
sem videla dolgo časa. Ni ču-
dno, da je France Prešeren tako
lepo opeval to našo lepo domo-
vino.Videli smo tudi s kakšnim na-
vdušenjem so Ljubljancani po-
zdravili svoje izmučene, junaškeosvoboditelje, ki so v Sloveniji,
kakor nam je povedal dr. Neu-
bauer, sami premagali sovraga,
ki je moril in požgal, kar je do-
segel, tako da ni ostalo drugega
kot golo življenje, ki pa ne more
drugega kot počasi umirati, če
mu ne bomo pomagali.Slišali smo, kako silno trpi si-
romašna deca, ker so sovražniki
pokradli vse krave in tako ni-
majo ne mleka in ne drugih po-
trebščin, ki so neobhodno po-
trebne za otroke. Dolžnost nas
vseh je, da tem nesrečnim otro-
kom pomagamo! Pomagamo jim
lahko skupno, kajti v Chicagu
imamo dovolj klubov in društev.Ljudje so radi veselili in si go-
tovo žele zdrave zabave. Zakaj
ne bi tisti klubi in društva, ki
še do danes niso ničesar prispe-
vala, priredila kakšno priredi-
tev za naše brate in sestre v tr-
peči domovini?Ker vem, da večina članic kluba
Bleda čita Prosveto, naj na
tem mestu omenim, da ste vse
vabljeni na prihodnjo sejo, ki
se bo vršila 5. marca v dvorani
Aldine, 911 Armitage ave. Klub
ima nad sto članic in je čas, da
tudi me kaj ukrenemo. Zaklju-
čujem in pozdravljam vse zaved-
ne rojake po Ameriki.

M. Arnes.

V MAYNARDU NA DELU
ZA STARO DOMOVINOMaynard, O.—Delavske raz-
mere so tukaj dobre, ker delavci
delajo vsak dan in plače niso
slabe.Tudi v naši naselbini smo po-
birali denar in obleko za naš
ubogi in trpeči narod v stari do-
movini. Darovali so po \$10 Joe
Milavec, Joe Brezec in Joe Baj-
do, po \$5: Joe Kafirle, Martin
Bencina, Walter Cullens (?),
Terezija Brezec, Louis Berlot in
neimenovani, ostali pa so darova-
li manjše vsote, tako da znaša
skupaj \$68.50. Denar sem izro-
čil Jovcu Snoyju iz Bridgeporta,
da ga pošlje na pristojno mesto
za takojšnjo pomoč stari domo-
vini.Zbral sem skupaj tudi precej
obleke. Joe Hrabak je daroval
obleke v vrednosti \$100. Vse je
bilo novo. On je rodom Čeh. Na
tem mestu izrekam vsem daro-
valcem najlepšo zahvalo za oble-
ko in denar! Hvala tudi mrs. Te-
reziji Brezec, ki mi je pomagala
pri nabiranju, prav tako Josephu
Snoyju, ki je poslal voz za oble-
ko iz Bridgeporta in nato zaboje
odposlal na pristojno mesto.Za majhno naselbino kot je
naša, je to že lep dar ubogemu
narodu v stari domovini. Za-
lostno se mi vidi, da se tudi tu-
kaj najdejo izdajalci slovenske-
ga naroda, ki se zbirajo okrog
gotovega časopisa v Clevelandu
in perejo izdajalca Rožmana. Ti
ničvredneži so slabši kot zverine,
slabši kot ljudozrci! Oni se
celo ponajajo, da so v talarju.
Pač žalostno, toda resnično.Še vedno prihajajo pisma iz
stare domovine, ki nam pričajo,
kaj vse so pretrpeli slovenski si-
romaki, toda tukaj najdemo pro-
pale, ki bi najrajši videle, da
bi nemške zverine in lažne hije-
ne uničile vse slovenski narod.
Joe Kafirle, nabiralec.

IZ INDIANAPOLISA

Indianapolis, Ind.—Ženski
klub Slovenskega narodnega do-
ma je priredil 27. januarja večer-
jo iz mesenih in krvavih klo-
bas. Reči moram, da so jih prav-
mojstersko napravile. Ker sem
klobase skupaj vozil, sem si mi-
slil, kaj bodo s tolikim številom
klobas, nato pa mi je prišel na
misel cigan iz stare domovine,
ki je dejal, da je boljše, da mu
ne truh poči, kot da bi ostale klo-
base. Zgodilo pa se ni ne prvo
in ne zadnje.Seveda, tudi žejni nismo bili.
Ženske so ponosne, kajti njih
trud ni bil zaman, napravile so
namreč \$200 čistega dobička, na-
kar so se odločile, da se ta vsota
daruje za mladinsko bolnišnico
v Sloveniji. Denar bo poslan
na pristojno mesto. Vsa čast ob-
nornicam in članicam za njih
samaritansko delo! Mladina v
stari domovini vam bo hvalež-
na.Želeli je, da bi tudi moški kaj
priredili v ta namen. Društva
prirejajo vsako nedeljo zabave,
da bodo mogla poslati mladino
spomlad na keglarske tekme.
Vem, da bo dvorana tudi v ta
namen na razpolago, samo akci-
je je treba. Seja podružnice
SANSa se vrši vsako četrto ne-
deljo v mesecu, pričetek ob dvehpopoldne v Slovenskem narod-
nem domu. Prosim, da se ude-
ležite prihodnje seje, ki se bo vr-
šila 24. februarja. Spomnimo se
sirot v stari domovini, pokaži-
mo, da je nas rodila slovenska
mati.V nedeljo, 10. februarja, smo
imeli priliko videti filme, in si-
cer "Osvobojenje Belgrada in
Sofije" ter film, ki kaže naše ro-
jake v begunstvu v Afriki. Do-
bro bi bilo, da bi dobili tudi film
"Ljubljana pozdravlja osvoboditelje".Tukaj nas je precej na stavki;
upamo, da bo stavka kmalu po-
ravnan.

Valentine Stroj.

PLESNA VESELICA
DRUŠTVA 377 SNPJRenton, Wash.—Člani in članice
društva 377 SNPJ v Rento-
nu, Wash., so v nedeljo vabljeni,
da se udeležijo plesne veselice, ki
se bo vršila na predpustno soboto,
2. marca, pričetek ob devetih
zvečer. Ples se bo vršil v dvo-
rani Veteran, 416 Burnett st.Enako vabimo tudi prijatelje
v tukajšnji okolici in sosedna
društva iz Seattle, Issaquah in
Black Diamond. Torej vsi ti-
stisti, ki se hočete malo razvedriti
ta večer, nas obiščite in se boste
malo povesečili z nami. Za do-
bro postrežbo bo preskrbel ve-
selični odbor. Na svidenje!

Joe Arko, tajnik.

NEKOLIKO PREGLEDA O
DELU ZA STARO DOMOVINO
(Nadaljevanje in konec)Cleveland, O.—Naj se vrnem
zopet k podružnici 48 SANSa.
Ta podružnica je v prvem letu
zbrala skupaj \$928.20. Knjige
povedo, da sta šla na delo tedaj
Frank Barbič in Frances Eržen
in zbrala skupaj \$114. Zbral je
tudi spodaj podpisani in knjige
izkazujejo, da je bilo nabranega
skupaj \$262.00. Ostale vsote so
zbrali skupaj v tistem letu:
Paula Klinc, Amalija Terbižan,
Krist Lokar, Frances Wolf, An-
ton Jankovich, John Zaic itd.Že v mesecu novembru je po-
dala resignacijo tajnica Frances
Eržen vsled bolezni v hiši in taj-
niške posle je moral prevzeti
tajnik podružnice 35 JPO-SS, če
smo hoteli, da je šlo delo dalje.
Tako smo imeli dve organizaciji,
dvojno knjigovodstvo in dvojno
delo. Tudi SANSova podružni-
ca je začela s svojimi shodi in
prireditvami v doseg finančnega
uspeha.Že meseca januarja je šel na
delo naš zavedni rojak Louis
Znidaršič in zbral skupaj lepe
vsote. Šel je dvakrat ob hiše
do hiše in bil je obakrat uspešen.
Podružnica je imela svojo prvo
prireditvijo za govorniki 25. decem-
bra, ko je tukajšnji soc. klub 49
JSZ odstopil dvorano podružni-
ci 48 SANSa. Na tej prireditvi
smo napravili čistega dobička
\$208.46.Meseca marca smo imeli le
shod. Zbirali smo prostovoljne
prispevke, ki so znašali \$466.65.
Drugi dohodki so bili vsi le pro-
stovoljni od posameznikov in
društev, skupaj \$3,095.53.
Torej, če pomislimo, da smo
imeli dve organizaciji v naselbi-
ni in da je bila tudi pri JPO-SS
zbrana ob istem času slična vsota,
je bilo to leto zelo uspešno,
ko se je skupaj zbralo v dva
sklada \$6,563.05.V letu 1945, ko smo bili skoraj
eni in isti delavci pri obeh po-
družnicah in ko smo videli ho-
matije, katere so nekateri začeli
izvajati na sejah gl. odbora or-
ganizacije JPO-SS, smo prišli
do zaključka, da prenehamo s
prvo organizacijo in se združimo
s SANSom in delujemo vse le
pod SANSovim vodstvom, to je
za religio pomoč in za politično
delo, katerega je vršil SANS od
začetka ustanovitve.Bilo je veliko olajšano delo.
Če že drugače ne toliko, je vsaj
odpadla ena seja mesečno. Knji-
govodstvo je še naprej vodeno
dvojstransko, eno za religio do-
movini, drugo pa za obrambo
stare domovine. Skupni dohod-
ki v letu 1945 so bili \$4,432.04.
Na glavni urad SANSa se je po-
slalo med letom \$3,324.91. Na
čekovni vlogi podružnice št. 48
SANSa je ostalo še \$735.95.Vse to poslovno delo je bilo
zastonjsko vsa ta leta. Uradni-
štvo ni stalo ničesar. V zadnjih
petih letih je bilo tega dela ve-
liko in smo delali z veseljem, ko
smo opazovali junaško borbo
našega naroda v domovini, ko so
doprinali toliko krvavih žrtev
za svoje osvobojenje, kateregaso končno dosegli in zmaga-
veselijo oni tam in mi tudi tu-
kaj z njimi vred.Mi smo se vedno zavedali, da
naš narod v domovini vodi ve-
liki boj za svoje osvobojenje, za
svoj preporod, ne samo proti na-
šemu sovražniku, pač pa tudi
domačim izdajalcem. Vsi vemo,
da ni še vse tako kot bi kakšni
posamezniki žele, ampak skupaj
in glavni cilj je dosežen, to je
jugoslovanska federativna republi-
ka. Narod je svoboden.
Kljub ogromnim žrtvam, ki so
jih žrtvovali za svojo osvobodit-
ev, jim je sedaj odprta lepa po-
budočnost in za to je vredno
živeti in delati.V tem letu v januarju smo
bili še najuspešnejši, ko smo
spravili skupaj v enem mesecu
\$2,300. Naši rojaki radi prispe-
vajo, če vedo, za kaj gre. Do-
daj so prispevali v majhnih vsotah,
toda ne vsi. Nekateri so
rojaki so zapisani v knjigah,
so prispevali po \$50 naenkrat.
Precej je takih, ki so prispe-
le stotake vsa ta leta, toda to
ni nad ducat. Mnogo pa jih
ki so prispevali manjše vsote,
se izkazali istotako žrtvovalci.
Seveda, vsak po svojih močeh.
Imamo pa med seboj še rojake,
ki niso še zapisani v naših knji-
gah, da bi bili kaj prispevali.Knjige nam izkazujejo, da
slovenski Collinwood spravil
skupaj že do sedaj za obe orga-
nizaciji, JPO-SS in SANS v
njih petih letih \$16,898.51, in
pridenem se je lep uspeh mesec
januarja letos, izkazuje, da so
zbrali skupaj do sedaj \$19,267.
To je lepa vsota in to je sa-
eden izmed deležev slovenskega
Clevelanda. Lahko se reče z
tovostjo, da je slovenski Cleve-
land spravil skupaj v teh petih
letih nad \$60,000.00, kar
več, kot pa je ob prvi svetovni
vojni spravilo skupaj Slovenski
republičanski združenje in
Amerike. Kljub temu se nam
dostikrat predbacivalo, da ne
zafurali milijondolarski sklad.
Radoveden sem, kako jim pri-
to je številke, katere smo uspe-
rili do sedaj ameriški Slove-
ni med seboj.Kot je razvidno, se bo o-
daj naprej zbral sklad za
stavitev bolnišnice za slovensko
mladino v Sloveniji, ki bi
velikemu številu boleha za tub-
kulozo vsled podhranjenosti.
Idea je dobra in upati je, da
bo naš narod tudi podprl.
Znamenaja že kažejo v to sm-
\$100 v ta namen se je pri-
javil Joseph Siskovich. Za
kaj za njim tudi vedno zavemo
Slovenec, stara kraška korenina.
Joseph Zele starejši, ki vodi
pogrebni zavod že več let v na-
selbini. Razvidno je, da so vsi
ljudje še pripravljeni prispevati
za nekaj, kar je vredno podpo-
Upamo, da slovenski Cleveland
tudi pri tem lepem započnem
delu za bolnišnico ne bo za-
pač pa med prvimi.To je nekakšen pregled naš-
ga skupnega dela vsa ta leta.
Naj omenim, da je naša podruž-
nica vedno sodelovala skupaj
drugimi clevelandskimi podruž-
nicami, kot pri Vseslovenskem
nemcu itd.Tudi ne smemo pozabiti na
ših marljivih delavci v Cleve-
landu, naših Progresivnih Slo-
venk, ki delajo in se trudijo
zbiranjem prispevkov, kot tudi
nabiranjem obleke, krpanjem
vlaganjem v zaboje za odpo-
ljujev.V našem Clevelandu so zbral
skupaj že precej ton obleke,
jo odpremile na pristojno mesto
v New York. Te ženske kar
mujejo med seboj, katere bo
storila za trpeče rojake v sta-
domovini.Ravno tako tudi vse priznan-
društvom, ki so se vedno nara-
odvala klicu in prispevale za
svojih blaginjo. Priznanje
zastopnikom društev, ki zbirajo
je to našo podružnico. Vredno
ljivo bi bilo še, da bi se po-
mezni člani bolj zanimali za
narodno delo in da bi prihajali
na seje, ker imajo vse pravice
Vse priznanje gre tudi našim
slovenskim organizacijam; za
stojte za tem gibanjem, kot Slo-
venska zadruga zveza v Cleve-
landu, ki je na svoji zadrugi
delniški seji sklenila prispevati
nadaljnjih \$100 v ta namen.
Slovenski delavski dom na W.
Terloo Rd. je storil mnogo za
brega v ta namen, finančno
drugače.Sedaj pa pojdimo na delo
(Dolje na 2. strani)

LEV N. TOLSTOJ:

KAZAKI

KAVKAŠKA POVEST

Iz rušine prevel
JOSIP KNAFLIČ

(Nadaljevanje)

"Oprostite, gospoda, ukazano mi je ugasniti luči," je dejal zaspani natakari, ki je bil slišal poslednji razgovor in se čutil, kakaj vendar govori gospoda vedno eno in isto. "Za koga naj zapišem račun? Za vas?" se je obrnil k velikemu, vedoč vnaprej, koga se ima držati.

"Zame," je rekel veliki. "Koliko je?"

"Šestindvajset rubljev."

Veliki je trenutek premišljeval, a ni rekel ničesar in je vtaknil račun v žep.

A onadva sta nadaljevala svoj razgovor.

"Ostani zdrav, ti si izvrsten dečko!" je dejal mali in grdi gospod s kratkimi očmi.

Solze so stopile obema v oči. Šla sta ven na stopnice.

"Ah, da!" je dejal odhajajoči, okrenivši se k velikemu, in zardel. "Račun pri ševalju urediš ti in potem mi piši!"

"Dobro, dobro!" je odvrnil veliki in natikal rokavice. "Kako te zavidam!" je dostavil povsem nepričakovano, ko so stopili pred hišo.

Odhajajoči je sedel v sani, se zavlil v kožuhi in dejal: "No, pa se pelji z menoj!" In umaknil se je celo v sanje, da bi naredil prostor njemu, ki je rekel, da ga zavidava. Glas mu je drhtel.

On, ki ga je sprejel k sanem, je rekel: "Zbogom, Mitja, dal ti Bog..." Zdelo se mu je, da bi se oni skoro odpeljal, in zato ni mogel izgovoriti tega, kar je želel.

Molčali so nekaj časa. Še enkrat je rekel nekdo: "Zbogom."

Nekdo je zaklical: "Napreji!" In jemščik je pognal.

"Jelizar, zapelji semi!" je zaklical eden gospodov, ki sta ostala pred hišo.

Izvoščki in kočijaži so se zganili, tlesnili z jezikom in pocukali vajeti. Zamrznjena kočija je zakrivala po snegu.

"Izvrsten dečko, ta Olenin," je dejal eden njiju, ki sta bila spremila odhajajočega. "Pa kaj ga žene v Kavkaz? In še za junkerja (vojaški naslov mladih plemenitašev-prostovoljcev v ruski armadi)! To bi ne bilo zame..." Ali boš obedoval jutri v klubu?"

"Bom."

In razila sta se.

Odhajajočemu je postalo toplo, da vroče v kožuhi. Usedel se je na dno sani in odpel plašč.

Razmrznjena trojka se je vlekla iz ene temne ulice v drugo, mimo hiš, ki jih ni videl nikoli. Oleninu se je zdelo, da se samo odhajajoči vozijo po teh ulicah. Okrog in okrog je bilo temno, tiho in puščobno; a njegove prsi so bile tako polne spominov, ljubezni, obžalovanja in blagodejnih, duševnih solz...

II.

"Ljubim jih! Srčno jih ljubim! Izvrstni ljudje! Prav zares!" si je zatrjeval in hotelo se mu je jokati. A zakaj se mu je hotelo jokati? Kdo so bili ti izvrstni ljudje? Koga je srčno ljubil? Sam ni vedel prav.

Zdaj je ogledoval kako hišo in se čutil, kakaj je tako čudno zidana; zdaj se je čutil, kakaj sta voznik in Vanjuša, ki sta mu bila vendar tako tuja, sedela tako blizu njega in se zaeno z njim stresala in gugala, kadar sta potegnili

stranska konja za zmaznjene vože. In znova je govoril: "Kako to prevzame! Imenitno!" In čutil se je sam, čemu je rekel to, in se je vprašal: "Ali nisem morda pijan?"

Res, on je bil izpil za svoj del kaki dve steklenici vina; a ni bilo samo vino, ki je delovalo tako na Olenina. Spominjal se je na vse one, kakor se mu je zdelo, tako pristrane besede, ki sta mu jih sramežljivo in kakor nehoti govorila prijatelja pred odhodom. Spominjal se je stiskanja rok, pogledov, molka in zvoka glasa, ki je dejal, ko je že sedel v saneh: "Zbogom, Mitja!" Spomnil se je svoje lastne, odločne odkritosrčnosti. In vse to je imelo za njega nekaj ganljivega.

Ne samo prijatelji in sorodniki, ne samo ravnodušne osebe, ampak celo ljudje, ki so mu bili nesimpatični in ki mu niso želeli dobro, so se pred njegovim odhodom vsi kakor naenkrat dogovorili, da ga bolj vzljubijo in da mu odpuste, kakor pred izpovedjo ali pred smrtjo.

"Morda mi ni namenjeno, da se povrnem iz Kavkaza," je premišljeval. In zdelo se mu je, da ljubi svoje prijatelje in da ljubi še koga... In žal mu je bilo samega sebe.

A ni bila ljubezen do prijateljev, ki je njegovo dušo tako mehčala in tako povzdigovala, da ni mogel zadržati brezmišelnih besed, ki so mu same od sebe prihajale na ustne; in tudi ni bila ljubezen do ženske (on še ni ljubil nikoli), ki ga je delala takega. Ljubezen do samega sebe, goreča, upov polna, mlada ljubezen do vsega, kar je bilo dobrega v njegovi duši (in njemu se je zdelo v tem trenutku, da je bilo v njej zgolj dobro), ona je bila, ki mu je gnala solze v oči in polagala na jezik besede brez smisla in zveze.

Olenin je bil mladenič, ki ni bil napravil nikjer nobenega kurza, nikdar nikjer služboval (prištevali so ga le tako po imenu neki oblasti), napravil polovico svojih dni in ki si do štirindvajsetega leta ni bil izbral ne kakega poklica ne kdaj kaj delal. Bil je, kar se imenuje v moskovski družbi "mlad človek".

Z osemnajstimi leti je bil Olenin tako svoboden, kolikor so pač mogli biti svobodni mladi bogati Rusi naši polpretekle dobe, ki so z rane mladosti ostali na svetu brez staršev.

Zanj ni bilo nikakih—ne fizičnih, ne moralnih—spon; on je delal, kar je hotel, njemu ni manjkalo ničesar in nič ga ni vezalo. Zanj ni bilo ne rodbine, ne domovine, ne vere, ne potrebe. On ni veroval ničesar in ni priznaval ničesar. A čeprav ni priznaval ničesar, ni bil najmanj ne pust, blaziran in vedno zabavljajoč mladenič; nasprotno: navduševal se je neprenehoma.

Njegov duh je bil našel, da ljubezni ni; a navzočnost mlade lepe ženske ga je porazila vsakokrat. Davno je vedel, da so časti in dostojanstva—neumnost; a nehoti je občutil nekako zadovoljstvo, ako je na kakem plesu stopil k njemu knez Sergij in ga prijazno nagovoril.

Vsem svojim navduševanjem pa se je vdajal le v toliko, v kolikor ga niso vezala.

(Dalje prihodnjič)

Iz preteklih dni

Franc Štefani

Vroče popoldne, težka soparica je ležala nad Ljubljano. Ljudje so molče hiteli po mestnih ulicah za svojimi vsakdanjimi opravki, na obrazih jim je bila začrtana skrb in tegoba, ki pa je izražala tudi trdno odločenost.

Čital sem najnovejšo številko "Slovenskega poročevalca." Mišli nisem imel zbranih, živl sem še pod mučnim vtisom včerajšnjega dogodka. Ko sem po končani službi spremljal voz v remizo, je pri preiskavi voza na bloku v omarici za odmetavanje

že porabljenih voznih listkov karabinier našel "Poročevalca." Ko mi je list pomolil pred oči, mu je na ustih zaigral spaten smehljaj. Čutil sem, da se mi roga. Nekaj gnusnega je obšlo moje misli ob pogledu na tega človeka. Voznik Jože je prebledel, tudi meni je bilo tesno. Karabinier pa je krilil z rokami, mahajl z listom po zraku ter ga sedaj meni sedaj vozniku pomolil pred oči. Govoril je s tako naglico, kakor da bi se mu nekam silno mudilo. Vsaka druga beseda mu je bila "rebeli," drugega nisem razumel. Kakor bi odsekal, je obmolnil, potlačil list v žep svoje bluze ter stopil iz voza. Jože se je hitro zavedel ter potegnil voz naprej. Izginila sva v remizo. Še danes mi ni razumljiva sreča, ki naju je spremljala. Bilo je to v času, ko so te fašistične zveri zaradi

še tako brezpomembnega lističa brez usmiljenja in sodb postavile ob zid. Poln vtisov sem se vrnil domov.

Iz trpkega razmišljanja me predrami regljanje strojnice iz neposredne bližine. Ni se mi zdelo to nič posebnega, saj so bile strojnice običajna pesem vsakega dneva. Pregaril sem "Poročevalca" in ga potisnil v skritven predal omare. Tedaj plane v sobo vsa iz sebe soseda: "Hribnikova delavnica je izdana." Pravkar je padlo na dvorišču pred delavnico pod okupatorskimi kroglami pet mladih žrtv.

Nisem vzdržal več v sobi. Imel sem napovedan sestanek v usmerjevalni postaji. Izročiti je bilo treba poverjeniku iz terena orožje, ki ga je imel shranjenega pokojni tovariš Peter.

Dasi je bilo do sestanka še ura časa, sem hitel na cesto. Tramvaj je bil neobičajno prazen. Tudi na Celovski cesti ni bilo žive duše. Pred Hribnikovo delavnico je stala straža črnih srajc. Na dvorišču so ležale pomorjene žrtve. Okna sosednih hiš so bila zaprta. Vse je bilo kakor izumrlo. Mrtvaška tišina je ležala nad okolico, samo fašistične hijene na straži so se preplašeno ozirale naokrog. Ko je človek opazoval te klavenske kreature, je imel občutek, da "zver voha kri."

V usmerjevalni postaji so bili vsi tovariši že na mestu. Bilo nas je šest. Kmalu nato pride tudi rajonski sekretar. Podali

smo se, kakor običajno, v kletni prostor usmerjevalnice. Semkaj ni imel nihče vstopa. Janez je imel danes dežurno službo v usmerjevalni postaji. Stal je v zgornjem prostoru na straži. Počutili smo se povsem varne.

Za vsak slučaj pa je že pokojni tovariš Peter dal na vrata strojnega oddelka napis v italijanski "Smrtno nevarno, pred vstopom podpisati reverz." Dogovorili smo se za varnostni znak in Janez je zaprl za nami vrata. Stroji so brneli svojo enakomerno pesem. Rumenkasto-modra svetloba se je medlo razlivala po ozkem prostoru. Posedli smo tesno drug poleg drugega. Rajonski sekretar je razlagal navodila Osvobodilne fronte. Tovariš Henrik je razdelil literaturo. Nato je odprl skritven rov pod strojem, kjer je bilo shranjeno orožje z naboji. Treba ga je bilo odnesti na določeno mesto. Ta trenutek je zabrnel električen zvonec—znak nevarnosti. Po krajšem presledku zabrni še enkrat, to je po menilu, da je nevarnost resna.

Nastala je grobna tišina. Slišalo se je samo zamolklo brnenje strojev. V zgornjem prostoru so se slišali pogosti koraki, imeli smo občutek, da je prišla tropa ljudi.

"Tenente," je zašepetal tovariš Henrik ter stisnil v pest repetirko, ki jo je potegnil iz skrivnega rova.

"Ako vstopi—alabo z njim."

"Bil je Tenente, to smo takoj

vedeli vsi. Vsakemu drugemu bi tovariš Janez preprečil vstop. Tenente pa je bil elektroinženjer, zastopnik njihove oblasti v mestni elektrarni. Ta se za napis na vratih ni brigal. Lopov je vsak trenutek vstopal v usmerjevalnico. Skušali so mu to že preprečiti, toda ni se jim posrečilo.

Slišali smo Janeza, kako se muči z italijansko. Vedeli smo, da poskuša lopove za vsako ceno zadržati, da ne bi vstopili v naš prostor. Tovariš Henrik se je z repetirko v roki splazil do male odprtine na vratih.

"S seboj ima dva črnosrajnika. Običajno je sam—da ni kaj izvohal?"

Sekunde so bile dolge. Vsi smo pridrževali dih. Slišalo se je samo brnenje strojev. Koraki so udarjali tik naših vrat. Tov. Henrik nas je razmestil po temnem prostoru. "Ni kaj razmišljati" je komaj slišno zamrmral. "Ali mi—ali oni." Tudi Janez ve, kaj mu je storiti. "Ako se srečamo tu, je naša pot v svobodo samo preko njih." Koraki so se oddaljili. Čez ne-

Razni mali oglasi

High School Graduates

Learn the Advertising Business

STENOGRAPHERS - TYPISTS

FILE CLERKS - SECRETARIES

ORDER CHECKERS

GENERAL OFFICE CLERKS

Good starting rate; 5 day week;

company cafeteria; group life and

hospitalization insurance; steady

employment; paid vacation; all

transportation.

REUBEN H. DONNELLY CORP.

350 E. 22nd St.

SLOVENE

GIRLS & WOMEN

Needed at once for

LIGHT CLEAN

FACTORY WORK

Free Insurance

NEW LUNCH ROOM

"Music while you work"

Apply from 8:30 to 5

EMPLOYMENT OFFICE

R. J. EDERER CO.

540 N. Orleans—Near Grand Ave.

GIRLS

LIGHT FACTORY WORK

STEADY - NO EXPERIENCE NEEDED - GOOD PAY

COME READY FOR WORK

OHMITE MFG. CO., 4851 W. Flournoy Street

65c

per Hour from Start

PAID TO

EXPERIENCED

GIRLS - WOMEN

Work on Safe

"PIECE WORK PLAN"

Excellent working and earning conditions

NO EXPERIENCE NECESSARY

Learn a Good Occupation

Light Bench Work

Looping - Light Finishing - Punch Press

and other work

Vacation and Hospitalization

Apply at

American Spring Wire & Specialty Co.

816 N. Spaulding Avenue

(Half a block from the Chicago Ave. streetcar)

kaj trenutkov ni bilo nobenega glasu več. Nato zaslišimo dalje brnenje zvonca—znak: nevarnost je odstranjena. Z nekoliko porogljivim pogledom je vstopil tovariš Janez. Premeril je vsakega posebej. Posedli smo zopet na svoja prejšnja mesta. Stanek se je nadaljeval. Stroji so brneli svojo pesem.

Razni mali oglasi

SLAVAI NIČ VEČ

HRBTOBOLA

Tukaj je čist, moderni način olajšati naveden hrbotobi. Johnson's Back Plaster! Olajša bolečine, otrpe, naglajenost. Vpišite prijatelja! V vseh lekarnah. Zahtevajte Johnson & Johnson kakovost.

Prve vknjižbe na posojila za prenovljenje in refinanciranje, dobite po zmerni obrestni meri pri:

KORUNA SAVING & LOAN ASSOCIATION

2832 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Rockwell 6538

Naročite si pri nas

SLOVENSKE NOTE

ZA PIANO HARMONIKE

Pišite po cenik na naslov:

J. RUSS

1557 E. 85 St., Cleveland 3, Ohio

SLOVENE

GIRLS & WOMEN

Needed at once for

LIGHT CLEAN

FACTORY WORK

Free Insurance

NEW LUNCH ROOM

"Music while you work"

Apply from 8:30 to 5

EMPLOYMENT OFFICE

R. J. EDERER CO.

540 N. Orleans—Near Grand Ave.

GIRLS

LIGHT FACTORY WORK

STEADY - NO EXPERIENCE NEEDED - GOOD PAY

COME READY FOR WORK

OHMITE MFG. CO., 4851 W. Flournoy Street

65c

per Hour from Start

PAID TO

EXPERIENCED

GIRLS - WOMEN

Work on Safe

"PIECE WORK PLAN"

Excellent working and earning conditions

NO EXPERIENCE NECESSARY

Learn a Good Occupation

Light Bench Work

Looping - Light Finishing - Punch Press

and other work

Vacation and Hospitalization

Apply at

American Spring Wire & Specialty Co.

816 N. Spaulding Avenue

(Half a block from the Chicago Ave. streetcar)

Razni mali oglasi

HOUSEKEEPER

to assist with 2 children.

Very pleasant home.

Own room.

\$25 per week.

Regent 8611

OPERATORS

experienced on single and double

needle. New factory.

Good opportunity.

Stitch 'n Style

1219 W. Van Buren

SLOVENKA ŽELI

DOBITI DELO

Želim dobiti delo za domača

hišna opravila, najraje pri slo-

venski družini. Za drugo se po-

govorimo. Pišite na naslov:

SLOVENKA, 2657 So. Lawndale

Ave., Chicago 23, Ill. —(Adv.)

GIRLS

Experienced in hand forming of

lucite or girls with nimble fingers

for delicate operation; 75c per hour

Also incentive pay

BERNARD EDWARD CO.

705 WASHINGTON - FRA. 1787

"Excellent Working Conditions"

Permanent positions now open

TYPISTS & FILE CLERKS

Good pay - Good transportation

5 day week, plus time for overtime

AUTOMATIC ADDRESSING CO.

75 W. Van Buren St.

Mr. Bowman, 3rd Floor

SEAMSTRESSES

Average 85c per hour

SORTERS - FOLDERS

WRAPPERS - INSPECTORS

Average 65c per hour

Roscoe Laundry Co.

3517 W. HARRISON

RADIO PARTS MFG. URGENTLY

NEEDS GIRLS FOR FOLLOWING

POSITIONS:

ASSEMBLING - SOLDERING

TESTING - COIL WINDING

Steady employment—40 hour week

Experience not required

Radio Industries, Inc.

3255 W. ARMITAGE

Phone Capitol 0282

BINDERY GIRLS

With or without experience, for

inserting and light table work.

ALSO EXPERIENCED GIRLS on

glueing machines; pleasant working

conditions.—Good starting salary.—

Permanent. Free hospitalization in-

surance. Time and one-half over 40

hours.

SHELBY CRAFTCO

2734 W. SUPERIOR ST.

ASSEMBLERS

COIL FINISHERS - COIL WINDERS - SOLDERERS

COIL REPAIRERS

With or without experience - Good pay

CONSOLIDATED RADIO PRODUCTS, 350 W. Erie St.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 12 redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto

prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k oni naro-

čnini. List Prosveta stane za vse enako, za člano ali nečlano \$6.00 za

eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri aasementu \$1.20 za

tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vzroka, reči,

da je list predrag za člano SNPJ. List Prosveta je vsa lastnina in